

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра словацької філології**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан філологічного
факультету

Відомо
«30» червня

Юрій БІДЗІЛЯ
2025 року

**ПРОГРАМА
ОК 27. КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ ІЗ СУЧАСНОЇ ЧЕСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ
МОВИ ТА ІСТОРІЇ ЧЕСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035. Філологія
Предметна спеціальність (Спеціалізація)	035.038 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша-чеська
Освітня програма	Чеська мова та література
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	чеська, українська

Програма «Кваліфікаційного іспиту із сучасної чеської літературної мови та історії чеської літератури» для здобувачів вищої освіти галузі знань **03 Гуманітарні науки** спеціальності **035. Філологія** предметної спеціальності (спеціалізації) **035.038. Слов'янські мови та літератури (переклад включно)**, перша-чеська освітньої програми «**Чеська мова та література**».

Розробники:

Петріца Н.М., доцент, кандидат філологічних наук, доцент кафедри словацької філології,
Юсип-Якимович Ю.В., доцент, кандидат філологічних наук, доцент кафедри словацької
філології,

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри
словацької філології

протокол № 8 від 27 червня 2025 р.

Завідувач кафедри _____ Наталія ПЕТРІЦА

Схвалено науково-методичною комісією філологічного факультету

протокол № 9 від 30 червня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії _____ Галина ШКУРКО

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом
	Денна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:
Загальна кількість годин – 90	4
Кількість модулів –	Семестр:
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	8
	Лекції:
	Практичні (семінарські):
Вид підсумкового контролю: екзамен	Індивідуальна робота:
	60
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:
	30

2. МЕТА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Метою атестації (кваліфікаційного іспиту із сучасної чеської літературної мови та історії чеської літератури) є комплексна перевірка теоретичної і практичної готовності випускників ОП «Чеська мова та література» до майбутньої професійної діяльності філолога, перекладача.

Відповідно до освітньої програми «**Чеська мова та література**» атестація перевіряє у здобувачів вищої освіти рівень сформованості таких компетентностей:

ЗК04. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК05. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК06. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК07. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК08. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу недопустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності.

ФК01. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК02. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК03. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється).

ФК04. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК05. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ФК06. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК07. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК08. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Інтегральна компетентність – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ

Передумовами опанування таких навчальних дисциплін освітньої програми «Чеська мова та література»:

ОК 15 Сучасна чеська літературна мова

ОК 16 Історія чеської літератури

ОК 17 Практичний курс чеської мови

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Відповідно до освітньої програми «Чеська мова та література» атестація перевіряє у здобувачів вищої освіти досягнення таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.	ПРН01
Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.	ПРН02
Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.	ПРН03
Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.	ПРН08
Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(сться), описувати соціолінгвальну ситуацію.	ПРН09.
Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.	ПРН10
Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.	ПРН12
Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).	ПРН13
Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.	ПРН14
Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.	ПРН15
Вміти перекладати тексти різних стилів і жанрів зі чеської мови українською та навпаки.	ПРН 20.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти

Очікувані результати навчання	Шифр ПРН
Вміти вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями українською та словацькою мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.	ПРН01
Вміти ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію	ПРН02

з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.	
Вміти організовувати процес свого навчання й самоосвіти.	ПРН03
Знати й розуміти систему чеської мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію чеської мови і літератури, вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.	ПРН08
Знати норми чеської літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.	ПРН10
Вміти аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.	ПРН12
Вміти аналізувати й інтерпретувати твори чеської художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.	ПРН13
Вміти використовувати чеську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.	ПРН14
Вміти здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.	ПРН15
Вміти перекладати тексти різних стилів і жанрів зі чеської мови українською та навпаки.	ПРН 20

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є екзамен.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форма підсумкового контролю: екзамен у формі усної перевірки знань.

Атестація здобувачів вищої освіти освітнього рівня бакалавр здійснюється у формі атестаційного екзамену і проводиться усно у два етапи. Перший іспит – із сучасної чеської літературної мови – містить два теоретичні питання, а також практичні завдання: фонетичний, морфемний, словотвірний аналіз певних слів та морфологічний і синтаксичний аналіз речення, завдання для перекладу. Другий іспит – з історії чеської літератури – містить три теоретичні питання та тестові завдання.

Критерії оцінювання

Оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує здобувач, який: - всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом; - вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; - засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою; - засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває; - вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію; - самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

Оцінку «добре» (82-89 балів, В) – заслуговує здобувач, який: - повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях; - має здатність

до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування; - під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу.

Оцінку «добре» (74-81 бал, C) заслуговує здобувач, який: - в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок; - вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність; - опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою.

Оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує здобувач, який: - знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії; - виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок; - ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою; - допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

Оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує здобувач, який: - володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

Оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється здобувачу, який: виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

Оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється здобувачу, який: - володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім; - допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою; - не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	Для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	зараховано
74-81	C	добре	зараховано
64-73	D	задовільно	зараховано
60-63	E	задовільно	зараховано
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЇ

СУЧАСНА ЧЕСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА

FONETIKA

Predmět fonetiky. Její rozdělení. Spolupráce fonetiky s jinými vědními obory.
Dělení českých souhlásek podle způsobu artikulace.
Kritéria třídění českých souhlásek. Dělení českých souhlásek podle místa artikulace.
Tvoření hlasek (artikulace).
Samohlásky (vokaly). Samohláskový (vokalický) trojuhelník.
Tonová škála samohlásek.
Dělení českých souhlásek podle účasti hlasivek – znělosti.
Znělé. Neznělé. Neparové.
Zobrazte přehlednou tabulku českých souhlásek.

FONOLOGIE

Předmět fonologie. Fonologie jako vědní disciplína. Obecná fonologie. Historická fonologie. Srovnávací fonologie.
Základní fonologické pojmy a koncept fonému. Fonologické korelace. Korelační pár. Fonémy a jejich alofony. Typy fonémů.
Fonologický systém spisovné češtiny. Všeobecná charakteristika.
Samohláskové fonémy. Dvojice fonému. Čtyřúhelník. Protiklady.
Sonorní souhlásky. Nosové. Likvidy. Protiklady. Foném [v]. Nesonorní souhlásky. Skupiny. Protiklady.
Trubeckoj N.S. jako průkopník fonologie.
Trubeckého teorie opozic. Vztahy mezi fonémy. Disjunkce. Korelace.
Privativní – ekvipolentní - graduální protiklady.
Morfonologie jako vědní disciplína. Typy morfů.
Morfonologické alternace: alternace fonémů v fonických řadách; morfoném.
Morfonologie. Vokalické alternace. Typy.
Konsonantické alternace. Typy.
Alternace souhláskových skupin.

SLOVOTVORBA

Slovotvorba jako jazykovědná disciplína
Derivatéma – základní jednotka slovotvorby
Slovotvorné způsoby a postupy
Slovotvorný systém, jeho inventář a struktura
Morfematika českého jazyka
Klasifikace a charakteristika morfémů češtiny
Charakteristika morfémů češtiny.
Tvoření substantiv
Tvoření adjektiv
Tvoření verb a adverbii
Tvoření zájmen a číslovek
Složená slova. Semaziologicko-onomaziologická derivace

LEXIKOLOGIE

Lexikologie jako nauka o slovní zásobě. Jadro slovní zásoby.
Dílčí disciplíny lexikologie.
Základní jednotka lexikálního systému. Slovo, pojmenování. Lexem. Pojem.
Slovo jako znak. Klasifikace významů. Různá pojetí významu.

Věcný význam slova, význam slova a pojem. Význam a smysl.
 Slovní zásoba, její struktura a systém.
 Vrstvy slovní zásoby podle dobového hlediska. Historismy. Archaismy. Neologismy.
 Obohacování slovní zásoby. Způsoby.
 Rozšiřování slovního významu. Zužovávání.
 Přenášení pojmenování. Metafora. Metonimie. Synekdocha.
 Posun slovního významu. Ustálená spojení slov. Druhy sousloví.
 Slovo a pojmenování v souvislém textu. Způsoby pojmenování.
 Slovo a jeho význam. Slova lexikální, lexikálně gramatická, gramatická.
 Složky významu slova. Rozsah a obsah.
 Vztahy mezi slovy podle významu. Paradigmatické vztahy – nadřazenost, podřazenost, souřadnost.
 Významové vztahy mezi slovy. Hyperonyma, hyponyma, kohyponyma
 Slova jednovýznamová a vicevýznamová. Polysémie.
 Homonymie. Druhy homonym. Homonyma podle původu.
 Homonyma podle rozsahu.
 Synonyma. Úplná. Neúplná. Synonymická řada
 Antonyma, opozita. Paronyma.
 Vrstvy slovní zásoby. Podle spisovnosti.

MORFOLOGIE

Algoritmus určování slovních druhů. Slovnědruhovému přechodu.
 Podstatná jména pomnožná. Skloňování pomnožných jmenmíst a svátků.
 Rod a číslo podstatných jmen. Pády a jejich význam.
 Skloňování mužské. Jména životná. Tvrdý vzor. Měkký vzor.
 Skloňování mužské. Jména neživotná. Tvrdý vzor. Měkký vzor.
 Skloňování podstatných jmen mužského rodu s koncovkami –a, –e
 Skloňování podstatných jmen ženského rodu. Vzor tvrdý (s koncovkou –a). Vzor měkký (s koncovkou –e).
 Skloňování podstatných jmen ženského rodu bez koncovky (*píseň*). Podstatná jména *máti* a *neteř*.
 Skloňování podstatných jmen ženského rodu bez koncovky (*kost*) Místní jména
 Skloňování podstatných jmen středního rodu vzor tvrdý. Jména *semeno*, *břemeno*, *rameno*, *plemeno*, *temeno*, *písmeno*
 Skloňování podstatných jmen středního rodu vzor měkký. Skloňování podstatných jmen středního rodu vzor dlouhý.
 Skloňování podstatných jmen cizího původu. Přejatá vlastní jména osobní (příjmení a jména rodná /křestní/).
 Skloňování podstatných jmen cizího původu. Vlastní jména na –us, –os, –es, –a s (latinská a řecká) rodu mužského. Přejatá obecná jména na –us.
 Přejatá podstatná jména (původně řecká) na –ma. Podstatná jména ženského rodu na –ea.
 Přídavná jména. Význam a tvoření. Skloňování přídavných jmen. Stupňování přídavných jmen.
 Přivlastňovací přídavná jména. Tvoření přivlastňovacích přídavných jmen. Skloňování.
 Skloňování zájmen. Zájmena bezrodá. Zájmena rodová. Skloňování zájmenné. Skloňování tázacích zájmen. Zájmena nerčitá a záporná.
 Zájmena. Význam a druhy. Skloňování ukazovacích zájmen. Skloňování přivlastňovacích zájmen. Tvary jmenné.
 Číslovky. Význam a druhy. Číslovky základní. Skloňování. Číslovky řadové. Skloňování. Číslovky druhové, násobné, neurčité.
 Slovesa. Mluvnické významy; vid. Tvary slovesné: jednoduché a složené.
 Rod slovesný: činný a trpný.
 Slovesa. Tvary určité. Osoba, číslo, čas. Způsob. Slovesné způsoby.
 Tvary neurčité. Infinitiv. Přechodníky. Příčestí.
 Tvoření tvarů slovesných (časování). Tvary jednoduché. Slovesa nepravidelná: *být*, *jíst*, *vědět*, *chtít*.

Přehled tříd a vzorů pravidelných sloves.
Příslovce Význam a druhy. Tvoření. Stupňování příslovčí.
Slova neohebná. Předložky . Význama druhy.
Spojky . Význama druhy.
Částice. Význam a druhy.
Cíloslovce. Význam a druhy.

SYNTAX

Atribut a apozice. Přívlástek shodný a neshodný.
Volné spojení vět. Řeč a otázka přímá, řeč polopřímá a nepřímá.
Přísllovečné určení jako rozvíjející člen větný. Způsob vyjádření. Třídění podle obsahového významu.
Doplněk jako rozvíjející člen větný. Způsob vyjádření.
Souvětí. Principy parataxe a hypotaxe.
Souvětí souřadné. Třídění souvětí souřadných.
Souvětí podřadné. Třídění vět vedlejších podle mluvnického vztahu
Vedlejší věta podmětová, předmětová, přívlástková, doplňková, přísudková.
Vedlejší věta přísllovečná: místní, časová, způsobová, příčinná (důvodová), účelová, podmínková, přípustková.
Věty podle postoje mluvčího. Věta oznamovací, tázací, žádací, zvolací.
Věty kladné a záporné.
Větné dvojice. Člen řídící a závislý. Shoda, řízenost, přímkyání.
Členitost věty. Jednočlennost a dvojčlennost věty.
Základní člen jednočlenné věty.
Členitost věty. Jednočlennost a dvojčlennost věty.
Základní člen jednočlenné věty. Podmět. Komplexní charakteristika subjektu.
Predikat. Přísudek jmenný a slovesný. Shoda přísudku s podmětem.
Objekt. Způsob vyjádření. Několikanásobný předmět. Předmět přímý a nepřímý.

Зразки практичних завдань:

Praktické úlohy:

1. Proved'te syntaktický a morfologický rozbor věty.
Zhoubný požár se rychle šířil, neboť vál prudký vítr.
2. Udělejte fonetický rozbor podtrženého slova.

Praktické úlohy:

1. Proved'te syntaktický a morfologický rozbor věty.
Ačkoli jsme na nedostatky upozorňovali, přece nebyly odstraněny
2. Udělejte morfemický rozbor podtrženého slova.

Praktické úlohy:

1. Proved'te syntaktický a morfologický rozbor věty.
Kdybychom mohli procestovat celou naši zem, viděli bychom všechny její krásy.
2. Udělejte slovotvorný rozbor podtrženého slova.

РЕКОМЕНДОВАНИ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Akademická gramatika spisovné češtiny / Ftantišek Šticha a kol. – Praha : Academia, 2013.
2. Akademická příručka českého jazyka / Eds. Markéta Pravdová, Ivana Svobodová. – 2., rozšířené vydání. – Praha : Academia, 2019. – Режим доступу: <http://prirucka.ujc.cas.cz/>
3. Akademický slovník současné češtiny [Електронний ресурс] / Ústav pro jazyk český Akademie věd České republiky. – Режим доступу: <http://www.slovníkcestiny.cz/uvod.php>

4. Brabcová R. Vývojové tendence českého tvarosloví. Přednášky z 42. běhu Letní školy slovanských studií (1998). 1. díl (Přednášky z jazykovědy). Praha: Univerzita Karlova, 1999, s. 37-45.
5. Cvrček V. a kol. Mluvnice současné češtiny. Jak se píše a jak se mluví. Praha: Univerzita Karlova, 2015.
6. Cvrček V. Regulace jazyka a Koncept minimální intervence. Praha: NLN, ÚČNK, 2008.
7. Петрица Н.М. Сучасна чеська літературна мова. Синтаксис: навчально-методичний комплекс дисципліни з практикумом для студентів ОПП «Чеська мова та література» ОС бакалавр. Ужгород, 2023. 50 с. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/50069>
8. Ужгород, 2022. 75с. Навчально-методичний посібник. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/43478>
9. Юсип-Якимович Ю.В. Сучасна чеська літературна мова. Вступ до фонетики та орфографії.
10. Юсип-Якимович Ю.В. Сучасна чеська літературна мова. Морфологія. Вправи. Тести. Ужгород, 2022. 95 с. Навчально-методичний посібник. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/43327>

Допоміжна література

1. Čermák F. Lexikon a sémantika. Praha: NLN, 2010.
2. Čermák F. Morfématica a slovotvorba češtiny. PRAHA: NLN, 2012.
3. Hrdlička M. Kapitoly z didaktické gramatiky (se zřetelem k češtině jako cizímu jazyku) Nakladatelství Karolinum, 2023. 106 s.
4. Kapitoly z dějin české jazykovědné bohemistiky / eds. Petr Karlík, Marie Krčmová, Jana Pleskalová, Radoslav Večerka. Praha: Academia, 2007. 683 s.
5. Nový encyklopedický slovník češtiny [Електронний ресурс] / Ed. Petr Karlík, Marek Nekula, Jana Pleskalová. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2017. Sv.1–2. Режим доступа: <https://www.czechency.org/slovník/>
6. Příruční mluvnice češtiny / Eds. Petr Karlík, Marek Nekula, Zdenka Rusínová. Vydání 2., opravené. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2012.
7. Sojka P. Konkurence spisovných koncovek ve 3. os. pl. ind. prez. akt. sloves vzoru sází ve zpravodajské rubrice serveru iDNES. Naše řeč. 2015, 98(4), s. 190-205.
8. Štícha F. (ed.) Možnosti a meze české gramatiky. Praha: Academia, 2006.
9. Štícha F. (ed.) Kapitoly z české gramatiky. Praha: Academia, 2011.
10. Uličný O. (ed.). Studie k moderní mluvnici češtiny. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, komplet. 2013.

Інформаційні ресурси

1. Bibliografie české lingvistiky / [Електронний ресурс] / Ústav pro jazyk český Akademie věd České republiky. Режим доступа: <https://bibliografie.ujc.cas.cz/search-form>
2. České republiky. Режим доступа: <http://www.ujc.cas.cz/elektronicke-slovníky-a-zdroje/>
3. Český národní korpus [Електронний ресурс]. Режим доступа: <https://www.korpus.cz/>
4. Dotazy z jazykové poradny [Електронний ресурс] / Ústav pro jazyk český Akademie věd
5. Elektronické slovníky a zdroje [Електронний ресурс] / Ústav pro jazyk český Akademie věd
6. Internetová jazyková příručka [Електронний ресурс] / Ústav pro jazyk český Akademie věd České republiky. Режим доступа: <http://prirucka.ujc.cas.cz/>
7. Ústav pro jazyk český Akademie věd České republiky [Електронний ресурс]. Режим доступа: <https://ujc.avcr.cz/>

ІСТОРІЯ ЧЕСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

I. ДАВНЯ ЧЕСЬКА ЛІТЕРАТУРА (IX- XVIII СТОЛІТТЯ)

Staroslověnské písemnictví na Velké Moravě (863-885). Byzantská misie. Konstantin a Metoděj. Proglas – veršovaná předmluva k staroslověnskému překladu Bible. Překlad Bible do staroslověnské Moravsko -Panonské legendy.

Latinská literatura v Čechách. Kosmova kronika (Chronica Bohemorum). Literární styl, obsah kroniky.

Nejstarší epika v staročestíně (Alexandreida, Kronika tak řečeného Dalimila).

Dalimiova kronika jedno z prvních děl v staročestíně: kompozice, problematika, postavy

Kosmova Kronika česká (Chronica Bohemorum).

Literární vývoj v době lucemburské.

Veršovaná epika v době lucemburské (Legenda o sv. Prokopu, Legenda o sv. Kateřině).

Středověké drama (*Mastičkář*).

Latinsky psaná literatura doby lucemburské (*Vita Caroli*).

Literární vývoj v době lucemburské. Světská epika a lyrika.

Satiry Hradeckého rukopisu.

Staročestské satiry (*Hradecký rukopis*, *Podkoní a žák*).

Lyrické básnictví v době lucemburské.

Literární vývoj v době lucemburské. Legendistika (Legenda o svatém Prokopu, Život svaté Kateřiny, Legenda o svaté Dorotě).

Smil Flaška z Pardubic: *Nová rada*.

Česká próza doby husitství. Dílo Jana Husa.

Literatura v době husitství. Písňová tvorba husitů, recitační básnické skladby (Hádání Prahy s Kutnou Horou aj.).

Dílo Jana Husa.

Renesance, humanismus, reformace: základní charakteristika. Česká literatura v období humanismu Kralická bible jako nejrozsáhlejší český humanistický překlad.

Jan Blahoslav (Filipika proti misomusům).

Daniel Adam z Veleslavína jeho činnost vydavatelská. Kalendář historický.

Doba Blahoslavova. Jan Blahoslav (Filipika proti misomusům).

České literární baroko.

Oficiální baroková literatura. Bohuslav Balbín, Bedřich Bridel.

Dílo J.A. Komenského (Orbis Pictus, Labyrint světa a ráj srdce).

Exulantská baroková literatura.

II. ЛІТЕРАТУРА XIX СТОЛІТТЯ

Josef Dobrovský, Dobrovského práce slavistické, bohemistické a činnost organizační

Josef Jungmann jako vůdčí osobnost národního obrození. Jungmannovy práce překladové, jazykovědné, jeho význam pro českou literaturu 19. století.

Pojem národní obrození, jeho vývoj, periodizace národního obrození

Rukopisné podvrhy 19. století.

František Ladislav Čelakovský, jeho přínos folkloristický, básnický a satirický.

Počátky romantismu v české literatuře. Karel Hynek Mácha a jeho dílo.

Josef Kajetán Tyl, jeho dílo publicistické, prozaické a dramatické.

Literární a publicistická činnost Karla Havlíčka Borovského.

Karel Jaromír Erben, geneze, textové proměny a interpretace Kytice.

Božena Němcová, její dílo prozaické.

Románová tvorba A. Jirásky.

Jiráskova dramatická tvorba.

Prozaická tvorba J. Nerudy.

Básnická tvorba Jana Nerudy.
 Konflikt mezi křídlem národním a kosmopolitním (Eliška Krásnohorská, Josef Václav Sládek, Jaroslav Vrchlický, Jan Neruda).
 Literární činnost Karoliny Světlé.
 Realismus v české literatuře v 80.- 90. letech 19. stol.
 Sládkova básnická tvorba.
 Literární skupina kolem časopisu Máj.
 Literární tvorba T. Novákové.
 Karolina Světlá, role barokní Prahy a Podještědí v její tvorbě.
 Jaroslav Vrchlický, jeho lyrika a epika, dílo dramatické, Vrchlický jako překladatel.
 Prozaická tvorba Svatopluka Čecha (*Broučkář*).
 Svatopluk Čech – jeho tvorba básnická a satirická.
 Lumírovci, jejich koncepce české literatury a jejich poetika.
 Ruchovci, jejich literární orientace a poetika
 Jakub Arbes a jeho romaneta (*Sv. Xaverius*, *Newtonův mozek*).

III. ЛІТЕРАТУРА XX СТОЛІТТЯ

Moderní umění. Manifest České moderny (Machar a Šalda).
 Sovove sbírky Květy intimních nálad (1891) a Z mého kraje (1892).
 Otokar Březina jako nejtypičtější představitel českého literárního symbolizmu.
 Básnický realismus a dílo J. S. Machara.
 Vývojové etapy Neumannova literárního díla.
 Literární tvorba V. Dyka (Krysář).
 Básnický a myšlenkový vývoj K. Hlaváčka.
 Hlavačkova básnická prvotina Sokolské sonety.
 Specifičnost českého literárního symbolismu. Nejvýznamnější reprezentanti symbolistické směrové tendence.
 Autoři české prózy exilové 2. pol. 20. století.
 Literární tvorba Jaroslava Seiferta v 20.-30. letech.
 Poetismus v české literatuře.
 Olbrachtův román Nikola Šuhajloupežník.
 Oficiálně vydávaná próza v období tzv. normalizace.
 Baladická próza 20.-30. let. V. Vančura Markéta Lazarová..
 Česká literatura po roku 1968: periodizace, vývojové tendence.
 Čapkova dramata R.U.R., Věc Makropulos.
 Povídkové soubory Karla Čapka.
 Literární tvorba M. Kundery v 50.-60. letech 20. st.
 Dílo Bohumila Hrabala: témata, problematika, posvavy.
 Interpretace literárního díla: Žert M. Kundery
 Díla Bohumila Hrabala Pábitelé, Perlička Na Dně.
 Literární tvorba J. Škvoreckého. Román Zbabělci.
 Seifertovo básnické dílo 2. pol. 20. století.
 Představitelé exilové tvorby ve 2. pol. 20. st.
 Literární skupiny kolem časopisů Tvař, Květen.
 Dílo J. Škvoreckého v 50.- 60. letech 20. st.
 Literární skupina kolem časopisů Host do domu.
 Vzpomínkové prózy Oty Pavla, povídkový soubor Smrt krásných srnců.
 Představitelé historické prózy ve 2. pol. 20. st.
 Představitelé samizdatové tvorby v období normalizace.
 Dramatická tvorba a společenská činnost V. Havla.
 Vývoj českého dramatu ve 2. pol. 20. st.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

Povinná studijní literatura (učebnice, skripty)

1. Balajka B. Přehledné dějiny literatury I. Praha, Fortuna, 2022. 240 s.
2. Česká literatura od počátků k dnešku (J. Lehár, A. Stich, J. Janáčková, J. Holý). Praha, LNL. 3. vyd. 2021. 1088 s.
3. Janoušek P. a kol. Dějiny české literatury v Protektorátu Čechy a Morava. Praha, Akademie, 2022. 736 s.
4. Janoušek P. [Dějiny české literatury 1945-1989](#). Praha, Akademie, 2008. 980 s.
5. Panorama české literatury, Do roku 1989 red. L. Machala a E. Petřů, Praha: Knižní klub, 2015, 607 s.
6. Soukal J. Přehled dějin literatury. Díl 1-4. Praha, SPN, 2006.

Допоміжна література

Doplňková literatura (studie, monografie, dokumenty)

1. Balajka, B. a kol.: Přehledné dějiny české literatury I–II, 2. vyd. Praha 1992, 1993;
2. Fiala, J.: Chronologický přehled dějin české literatury národního obrození, 2. vyd. Olomouc 1992; Polák, J.: Česká literatura 19. století, Praha 1990.
3. Lehár, J., Stich, A., Janáčková, J., Holý, J.: Česká literatura od počátků k dnešku, 2. vyd. Praha, 2008. 1080 s.
4. Novák, J. V. Novák, A.: Přehledné dějiny literatury české od nejstarších dob až po našedny, 4. vyd., reprint 1995;
5. Petráň J. a kol., Počátky národního obrození, Praha 1989,
6. Černý, F. (ed.): Divadlo v Kotcích. Nejstarší pražské městské divadlo, Praha, Panorama 1992.
7. Červenka, M.; Macura, V.; Med, J.; Pešat, Z.: Slovník básnických knih, Praha, Československý spisovatel 1990.
8. Haman, A.: Česká literatura 19. století. České Budějovice, Jihočeská univerzita-Pedagogická fakulta 2002.
9. Hrbata, Z.: Romantismus a Čechy. Témata a symboly v literárních a kulturních souvislostech, Praha -Jinočany, H&H 1999.
10. Hrbata, Z.; Procházka, M. (edd.): Český romantismus v evropském kontextu, Pardubice, Mlejnek 1993.
11. Hrbata, Z.; Procházka, M.: Romantismus a romantismy. Pojmy, proudy, kontexty, Praha, Karolinum 2005.
12. Janáčková, J.: Česká literatura 19. století: Od Máchy k Březinovi. Praha, Scientia 1994.
13. Jeřábek, D.: Česká literatura od konce národního obrození do roku 1918. Brno, Masarykova univerzita-Filozofická fakulta 1999.
14. Kusáková, L.: Krásná próza raného obrození 1 /studie/, 2 /antologie/, Praha, Karolinum 2003.
15. Lexikon české literatury 2/I (H-J), 2/II (K-L), Praha, Academia 2000.
16. Lexikon české literatury 3/I (M-O), 3/II (P-Ř), Praha, Academia 2000.
17. Mezitexty a metodami. Národní a univerzální v české literatuře 19. století, edd. D. Tureček, Z. Urválková, Olomouc, Periplum 2006.
18. Viktora, V.: K pramenům národní literatury, Plzeň, Fraus 2003.

19. Vodička, F.: Počátky krásné prózy novočeské. Příspěvek k literárním dějinám doby Jungmannovy, 2. vyd., Praha-Jinočany, H& H. 1994.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Ústav české literatury AV ČR <https://ucl.cas.cz/>
2. Český jazyk a literatura, Dobrá adresa www.dobraadresa.cz
3. Host www.hostbrno.cz
4. Literární noviny www.literarky.cz),
5. Archiv literárních časopisů ÚČL AV ČR: <http://archiv.ucl.cas.cz>
6. Elektronické informační zdroje Univerzity Palackého: <http://ezdroje.upol.cz/ezdroje>
7. Portál české literatury www.czlit.cz
8. Slovník české literatury po roce 1945 www.slovníkceskeliteratury.cz
9. iLiteratura (www.iliteratura.cz), Čítarny: <http://citarny.cz>